

این شماره تقدیم می‌شود به

شهید

سید علی یوسفی

قیمت نفت و اقتصاد جهانی

اثرات گشایش ذخایر اهر بردی نفت کشورها

سرمقاله

باشد ممکن است دنیا با قیمت‌های بالاتر و برای دوره زمانی طولانی‌تر، مثلاً ۲ سال با این پدیده دست و پنجه نرم کند. این معادل توقف توسعه اقتصادی جهانی و رکود بزرگ خواهد بود که تغییرات نظم جهانی را در پی خواهد داشت، که احتمالاً نظم نوین غرب آسیا از آن موارد خواهد بود.

در خاتمه نیاز به یادآوری است که حجم ذخایر اهر بردی کشورها جزو اطلاعات سری آنها است و آنچه در متبوعات منتشر می‌شود ولو اینکه با مجوز مقامات رسمی کشورها باشد قابل استناد قطعی نیست و می‌تواند برای کنترل روانی بازار کاربرد داشته باشد. این رفتار کشورها و شرکت‌های بزرگ است که می‌تواند شاخص وضعیت واقعی ذخایر اهر بردی باشد. وضعیت کشورها و شرکت‌های بزرگ در شاخص‌های بورس مالی نمود پیدا می‌کند لذا برای فعالان اقتصادی، پایش و تحلیل وضعیت بازارهای جهانی بورس توصیه می‌شود. ♦

صادرات است بسته شده یا طی هفته آتی بسته خواهد شد. باز تولید از این چاه‌ها و رساندن آن به سطح تولید سابق فرآیندی زمان بر و هزینه بر است که این یعنی خلل پایدار در بخش عرضه، که تحلیل آن خود یک مقوله جدا است. اما دلیل دیگر، باز شدن شیر مخازن اهر بردی کشورها است. دولت‌ها و حکومت‌ها برای روز مبادا ذخایری دارند که بتوانند شرایط پایدار را برای اقتصاد کشور هایشان تضمین کنند. هزینه چنین ذخیره‌سازی عظیمی کم نیست. به عنوان مثال هزینه کرایه مخزن در بندر فجیره بطور متوسط ۱۱ دلار در مترمکعب برای یک ماه بوده است. این هزینه شامل فقط یک بار تخلیه و بارگیری است و هر خدمت اضافی دیگر مشمول هزینه اضافی است. هزینه‌های نگهداری دراز مدت نفت در مخزن اهر بردی شامل خدمات حراست، هم زنی، جابجایی، آزمایشگاه و نشستی و دیگر موارد است. لذا یک بشکه نفت خام ذخیره شده، قیمت بالاتری نسبت به یک بشکه نفتی دارد که مستقیماً از مبادی عرضه به مبادی مصرف حمل می‌شود.

بعنوان مثال با فرض صادق بودن قیمت‌های کرایه مخازن فجیره، اگر هزینه متوسط یک ماه ذخیره سازی، ۱۱ دلار برای هر مترمکعب معادل ۱.۷ دلار در هر بشکه باشد و با فرض اینکه هر مولکول نفت از ۱۲ ماه پیش ذخیره شده باشد (آخرین بار سال ۲۰۲۲ و در جریان جنگ روسیه و اوکراین شیر این مخازن باز شده است)، قیمت یک بشکه که از مخزن بارگیری شود ۲ دلار گران تر از یک بشکه بارگیری شده از مبادی تولید است.

هنگامیکه دولتی قبول می‌کند که شیر مخازن اهر بردی را باز کند یعنی هزینه‌های ذخیره‌سازی را پذیرفته است، عبارتی اگر قیمت نفت در بازار ۱۲ دلار است قیمت ۱۴ را پذیرفته و آن را محتمل می‌داند. هر چه مدت زمان باز بودن این شیر طولانی تر باشد و سطح نفت در مخازن پایین تر بیاید، وضعیت اضطراری و نگران کننده تر قیمت را بالا و بالاتر خواهد برد و باعث تثبیت طولانی مدت تر قیمت‌های بالاتر در آینده خواهد شد. این یعنی اگر وضعیت فعلی فقط سه ماه بطول بیانجامد، قیمت‌های بالاتر ممکن است تا یک سال گریبانگیر بازار باشد. اگر ۶ ماه به همین منوال

بعد از کاهش شدید تردد نفتکش ها از مقصد خلیج فارس و عدم تکافوی صادرات جبرانی نفت از طریق خطوط لوله سلطنت آل سعود بمقصد دریای سرخ و عدم اسکورت نفتکش ها توسط نیروی دریایی آمریکا، صادرات نفت خام به مقاصد مصرف بشدت کاهش یافته است (عرضه گاز طبیعی مایع شده یا ال ان جی در نوشته دیگری به تاریخ ۱۳ اسفند ۱۴۰۴ مورد تحلیل واقع شد).

فارغ از اینکه مخازن عملیاتی تولید کنندگان حوزه خلیج فارس در حال حاضر در لبه پر شدن هستند و در صورت برقراری مجدد تردد از تنگه هرمز، عرضه سریع به بازارهای مصرف خواهند داشت، اما ضربه ناشی از کاهش شدید تردد از تنگه هرمز تا ماه‌ها اثر خود را بر اقتصاد انرژی جهانی خواهد گذاشت.

یک دلیل فنی آن است که چاه‌های نفت مربوط به تولید حدود ۲۰ میلیون بشکه در روز که مختص

خبرخوان

● **سه استراتژی آمریکا برای فرار از نفت ۱۰۰ دلاری**
معافیت نفتی؛ آمریکا مجوز ۳۰ روزه برای فروش نفت سرگردان روسیه در دریا به هند صادر کرده و گزینه‌های دیگری نیز برای فروش این محموله‌ها بررسی می‌کند. ذخایر موجود: ذخایر استراتژیک آمریکا ۴۱۵ میلیون بشکه است. آژانس بین‌المللی انرژی نیز از وجود ۱.۲ میلیارد بشکه ذخایر عمومی در کشورهای عضو خبر داد. سیاست صادرات: وزیر انرژی آمریکا تأکید کرد که محدودیتی بر صادرات انرژی این کشور برای کنترل قیمت‌ها اعمال نخواهد شد

● **فارس: یکی از مقامات ارشد نظامی ایرانی به المیادین گفت: تا اطلاع ثانوی اجازه نمی‌دهیم یک لیتر نفت در منطقه به طرف متخاصم و شرکای آن صادر شود.**

● **تنگه هرمز بعد از جنگ هم بسته است**
تحلیل‌گروال استریت ژورنال: اگر جنگ امروز با تسلیم کامل ایران پایان بگیرد، عبور کشتی‌ها از تنگه هرمز حدود دو هفته طول می‌کشد تا به وضعیت عادی بازگردد و تولید نفت کشورهای خلیج فارس حدود دو ماه طول می‌کشد تا به سطح قبل از جنگ برسد.

● **قمار را باخته و فقط بلوف می‌زنی/ تا الان ۱۸ میلیارد دلار ضرر**
گزارش جدید الجزیره هزینه روزانه ۲ میلیارد دلاری برای جنگ علیه ایران را مدعی شده است. یعنی تا الان حدود ۱۸ میلیارد دلار که از جیب مالیات دهندگان آمریکایی هزینه شده است.

● **یک نفتکش را بزنید، قیمت نفت دوباره افزایش می‌یابد**
ترامپ ادعا کرده که رفت و آمد از تنگه هرمز به حالت عادی برگشته و به زودی جنگ به پایان میرسد اما شما وضعیت تنگه را خودتان ببینید. واضحاً ترامپ چاره‌ای جز دروغ برای کاهش هر چند موقت قیمت

نفت ندارد، دروغ‌هایی که با حمله ایران به یک نفتکش بر همگان عیان می‌شود.

● **اعلام آمادگی پوتین برای تامین نفت اروپا**
پوتین: تولید نفت مرتبط با تنگه هرمز ممکن است از اوایل ماه آینده به طور کامل متوقف شود
قیمت جهانی نفت در هفته گذشته ۳۰٪ افزایش یافته است. شرکت‌های نفتی روسیه باید از وضعیت کنونی در خاورمیانه بهره‌برداری کنند. اگر خریداران اروپایی ناگهان تصمیم بگیرند جهت‌گیری خود را تغییر دهند و به ما کار بلندمدت بدون دخالت سیاست ارائه دهند، ما آماده‌ایم.

● **جنگ آمریکا و ایران بزرگترین اختلال نفتی در تاریخ اعلام شد**

بر اساس تحلیلی از شرکت مشاوره‌ای ریپدان انرژی، حمله آمریکا علیه ایران، بزرگترین اختلال در عرضه نفت در تاریخ را ایجاد کرده که بیش از دو برابر رکورد قبلی ثبت شده در طول بحران غرب آسیا در دهه ۱۹۵۰ است. حدود ۲۰ درصد از عرضه نفت جهان به مدت ۹ روز از زمان آغاز حملات آمریکا به ایران متوقف شده. در واکنش به این امر، قیمت نفت خام به بالای ۱۰۰ دلار در هر بشکه رسیده.

● **عقب‌نشینی گروه هفت؛ ذخایر را تخلیه نکردند اما قیمت را موقتاً کاهش دادند!**

کشورهای گروه هفت در بیانیه پایانی نشست خود اعلام کردند که فعلاً تصمیمی برای آزادسازی ذخایر اهر بردی نفت به میزان ۴۰۰ میلیون بشکه را ندارند. آزادسازی ذخایر اهر بردی در شرایطی که صادرات ۱۸ میلیون بشکه‌ای نفت کشورهای حاشیه خلیج فارس به دلیل بسته شدن تنگه هرمز زمین‌گیر شده، نمی‌تواند پاسخگوی بحران باشد. در واقع گروه ۷ صرفاً با یک خبر فیک و برگزاری یک جلسه، فقط از هیجان بازار نفت کم کرد تا قیمت از ۱۲۰ به حوالی ۱۰۰ دلار کاهش یابد، منتظر جهش مجدداً قیمت باشید.

پرسش و پاسخ

پس از بسته شدن تنگه هرمز باید چه کرد؟

و ناامنی پیش آمده بسته شده است. که این عبارات هم توسط دبیر شعام و دستگاه دیپلماسی تکرار شد. همه این‌ها در حالیست که برخی از تحلیل‌گران داخلی از نظم نوین غرب آسیا (WANO) صحبت می‌کنند. پس در این میان یک تردید در حکمرانی به وضوح مشاهده می‌شود که آیا ایران همچنان بر آن عقیده است که این آبراه بین‌المللی بوده و مطابق با کنوانسیون حقوق بین‌المللی دریاها رفتار خواهیم کرد یا خیر و بنا دارد در دوران پس از جنگ رفتار متفاوتی در این آبراه داشته باشد که همسو با ساختارهای پیشین حقوقی شکل گرفته نیست. به نظر می‌رسد که ایجاد چنین نظامی مستلزم آن است که ایران بطور رسمی پروتکل تردد از تنگه هرمز را با همکاری کشورهای منطقه‌ای تدوین کند.

مساله پابانی اینکه برخی کارها تاریخ انقضای دارد. در حال حاضر که کشورهای آسیای شرقی مانند کره به دنبال آلت‌رناتیو هستند نباید اجازه بدهیم زمان از دست برود و بتوانیم از شرایط جدید پیش آمده استفاده کنیم برای آغاز فصل جدیدی از همکاری با کشورهای

ذینفع در خلیج فارس.

روزهای ابتدایی بروز اختلال در ترانزیت دریایی در تنگه هرمز برخی از فعالین حوزه نفت و گاز از عبارات بسته شدن "هوشمند" صحبت می‌کردند. اگر به خاطر داشته باشید در همان روزهای نخستین اینطور عنوان شد که بجز شناورهای ایرانی چند شناور چینی نیز عبور کرده‌اند؛ حتی بعد تر نیز در خبرگزاری‌ها آمده بود که برخی از نفتکش‌ها با تعویض پرچم و تغییر پیام‌ها به زبان چینی مدعی آن هستند که متعلق به چین هستند تا شاید شانس عبور پیدا کنند.

پس از انتشار این اخبار اینطور متبادر به ذهن شد که ایران می‌خواهد بطور گزینشی در تنگه هرمز رفتار کند و کنترل تردد را در اختیار بگیرد و واژه هوشمند واقعاً هوشمندانه انتخاب شده است. البته آنچه گفته شد بر مبنای اخبار منتشر شده در پیام‌رسان‌های داخلی و خبرگزاری‌ها در شرایط فعلی قطعی اینترنت است.

اما با گذشت چند روز از آغاز جنگ دیگر ادبیات "بسته شدن هوشمند" ادامه پیدا نکرد و مقامات رسمی نیز بارها در صحبت‌هایشان مکرراً یادآور می‌شدند که ایران تنگه هرمز را بسته و تنگه هرمز بطور طبیعی به تبع شرایط جنگی